

HILBERINKBOSCH
ARCHITECTEN

Amadeiro Noordblok 's-Hertogenbosch

314

AMADEIRO

Aan de zuidrand van het historische stadscentrum van 's-Hertogenbosch, wordt in de jaren 30 een nieuwe straat vanaf het centrum naar de Zuidwal gelegd, dwars over de oude tuinderijen: de Prins Bernhardstraat. Aan deze weg wordt een groot PTT-complex (later KPN) gebouwd. Een hoge muur omringt het gehele terrein waardoor het complex zich onttrekt aan het stedelijke leven en er een doods, rommelig stuk stad is ontstaan. Met het vertrek van de KPN komt dit terrein vrij. Een prachtige plek, met zicht op het natuurgebied het Bossche Broek, ingeklemd tussen de 18^e-eeuwse Mortelkazerne, het moderne Design Museum, het Noordbrabants Museum, concertzaal Willem Twee Toonzaal, de voormalig kantoren van Rijkswaterstaat aan de Zuidwal en een parkeerterrein.

HILBERINKBOSCH heeft in samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch en architectenbureau De Twee Snoeken een stedenbouwkundig plan ontwikkeld waarbij het monumentale hoofdgebouw en de zendtoren van het KPN-complex behouden blijven.

Het nieuwe plan volgt de contouren van de bestaande straten, rooilijnen wijken af en toe naar achteren om kleine voorruimtes met groen te maken en vouwt zich om het bestaande pand heen. In samenwerking met Bedaux de Brouwer wordt het plan verfijnd en tot een bebouwingsplan uitgewerkt. Een woonprogramma wordt toegevoegd waarbij in de schaal en expressie van de woningen aansluiting gezocht wordt bij het

omringende stedelijke weefsel en de korrelgrootte. Kleinschalige panden volgen het middeleeuwse stratenpatroon, grootschalige blokken worden tegenover grootschaligere bebouwing geplaatst.

Door de bouwopgave niet als één groot nieuw gebouw te benaderen maar juist als een verzameling van kleinere eenheden wordt een nieuw stuk binnenstad gemaakt.

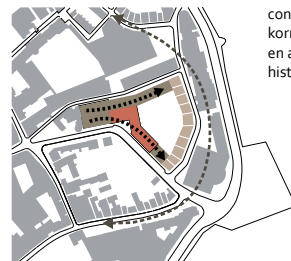
Het KPN-hoofdgebouw krijgt een nieuwe kantoorbestemming.

historische situatie PTT-complex Prins Bernhardstraat

doorwaadbaarheid van de groene stadshofjes, het voorheen gesloten gebied is weer toegankelijk

continueren grotere korrel stedelijke wanden en aanhelen fijne schaal historische straat

Amadeiro: Noordblok - Kantoor - Zuidblok

Projectmatig
62 appartementen sociale woningbouw
's-Hertogenbosch

Opdrachtgevers:
Boelens de Gruyter
Woningcorporatie Zayaz (sociale woningbouw)
2018-2023

Team: Annemarien Hilberink, Geert Bosch, Frenske Wijnen, Jaap Janssen
Ulaş Temel, Chris Burghouts, Jurre Mattheeuwse, Nijs de Vries
i.s.m.: Bedaux de Brouwer architecten, Voss architecture, De Twee Snoeken
Landschap: Houtman + Sander landschapsarchitectuur | Fotografie: René de Wit

AMADEIRO NOORDBLOK *sociale woningbouw*

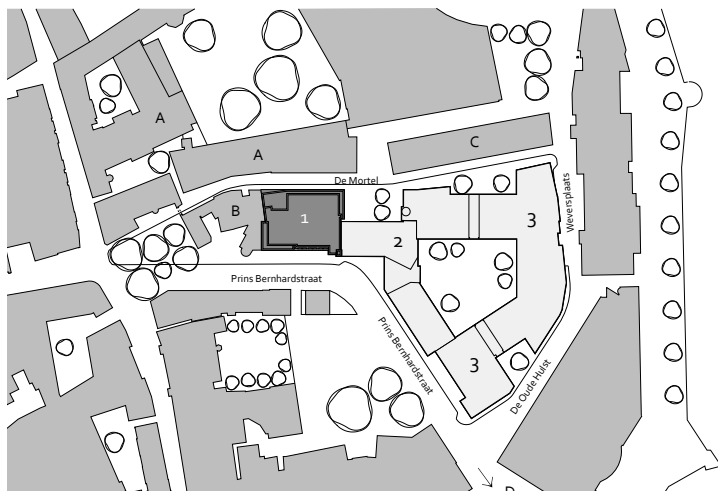
HILBERINKBOSCH ontwerpt het Noordblok. Bedaux de Bouwer ontwerpt de woningen in het zuidelijk deel van het plan. Het Noordblok bevat 62 sociale huurwoningen, is slechts 25 meter diep en kent twee voorgevels die aan verschillende straten grenzen. Aan de Prins Bernhardstraat sluit het nieuwe blok aan op de gevel van de Toonzaal, om aan de andere zijde trapsgewijs de voorgevel van het historische KPN-hoofdkantoor op te pakken. De overgebleven voorruimte wordt gebruikt om een groenstrook aan te leggen.

Passend in de korrelgrootte van deze straat wordt het blok als twee panden vormgegeven, in een andere kleur baksteen en vormgeving, maar beide met de typerende historische gevelverdeling van plint, lijf en kroon. Een hoge entree markeert de plint, een setback op de bovenste verdieping en de toepassing van een stadskap markeren de kroon. Om het architectonisch geheugen van de plek te verankeren in de nieuwbouw wordt de gevel

van het Noordblok aan de rechterzijde gemarkeerd door een verticaal torenelement. Het vormt in de architectuur een overgang naar het bestaande hoofdgebouw. De toren is een belangrijk herkenningspunt welke staat op een zichtlijn vanuit de binnenstad én de Bossche Broek, en speelt zo weer mee in het stadssilhouet. De andere voorgevel van het blok bevindt zich aan de Mortel. Een straat die gekenmerkt wordt door grote bouwvolumes, met het Design Museum als overbuurman en zicht op de oude Mortelkazerne. Ook hier reageert het blok op zijn omgeving. De wit geschilderde kaders van de kazerne, die zorgen voor extra licht in de binnenruimtes, resoneren in de hardstenen omlijstingen van Amadeiro Noordblok. Door een subtiele knik in de gevel op de 3^e verdieping, ondersteund door de setback van de bovenste verdieping, blijft er vanuit de smalle straat zicht op de historische toren van het voormalig Rijksarchief uit 1888. Aan deze zijde komt een tweede entree naar het gebouw, die bijdraagt aan de levendigheid van de straat.

De interne gebouwstructuur bestaat uit een corridorprincipe met aan beide zijde studio's. Ramen op de kopse kanten van de corridors brengen daglicht naar binnen en geven zicht op een groen pleintje en de historische stad. Door de verdiepingvloer van de gehele begane grond op te tillen ten opzichte van het straatniveau worden privacy en uitzicht voor de onderste woningen geborgd. Een gemeenschappelijk terras wordt op het dak geplaatst, een plek waar alle bewoners van het Noordblok een prachtige zicht over het Museumkwartier en de binnenstad kunnen hebben.

Door deze ontwerpbeslissingen en de toepassing van hoogwaardige materialen en rijk metselwerk, is een zorgvuldig en vriendelijk woongebouw ontstaan dat recht doet aan de historische context en hedendaagse kwaliteiten toevoegt.

- 1 Noordblok: HILBERINKBOSCH architecten
- 2 Kantoor: Voss Architecture
- 3 Zuidblok: Bedaux de Brouwer Architecten
- A Design Museum + Noordbrabants Museum
- B Willem Twee Toonzaal
- C Mortelkazerne
- D Stadswal + Bossche Broek

Prins Bernhardstraat

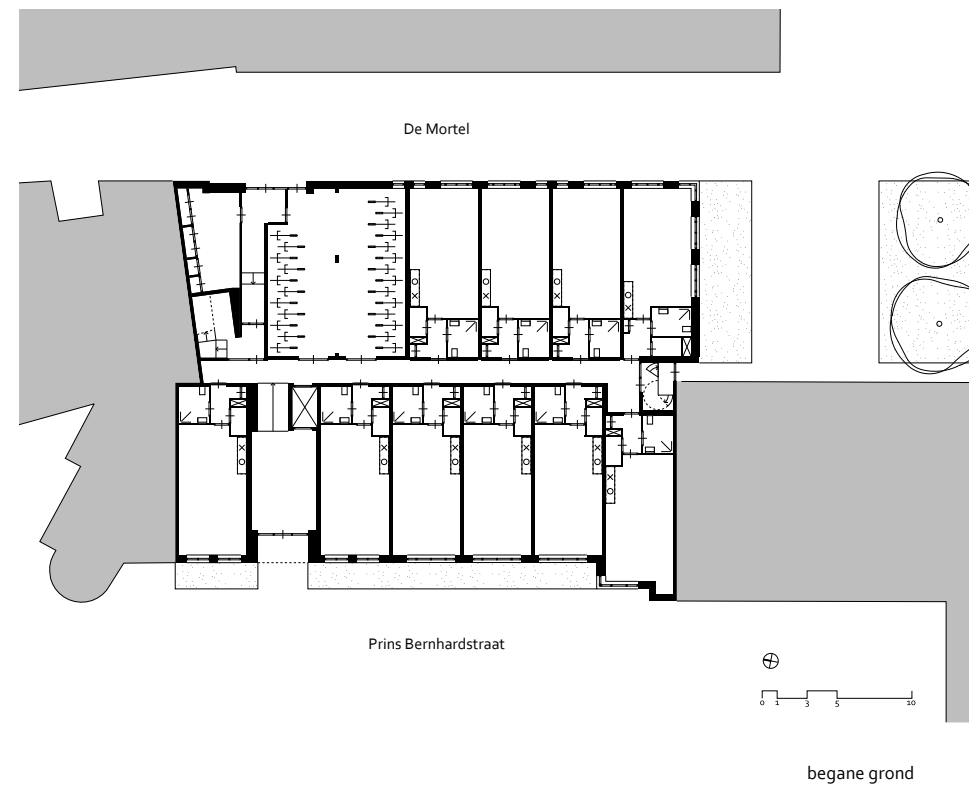

De Mortel

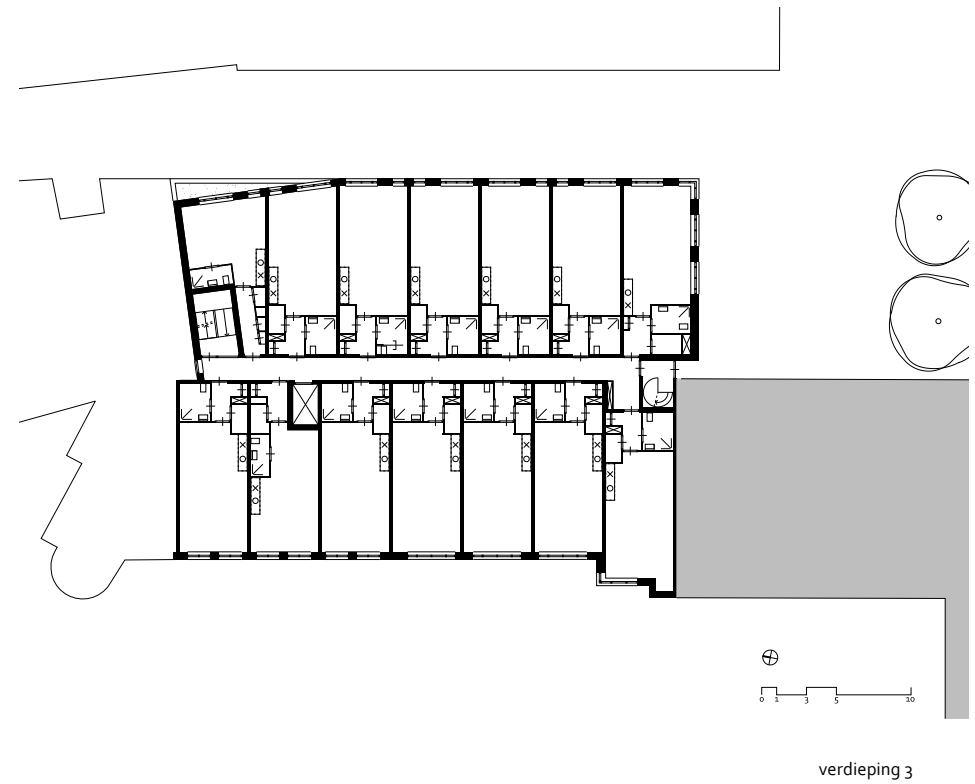
het verticale torenelement is een belangrijk beeldmerk van het oude KPN-gebouw dat op deze manier resoneert

HILBERINKBOSCH architecten

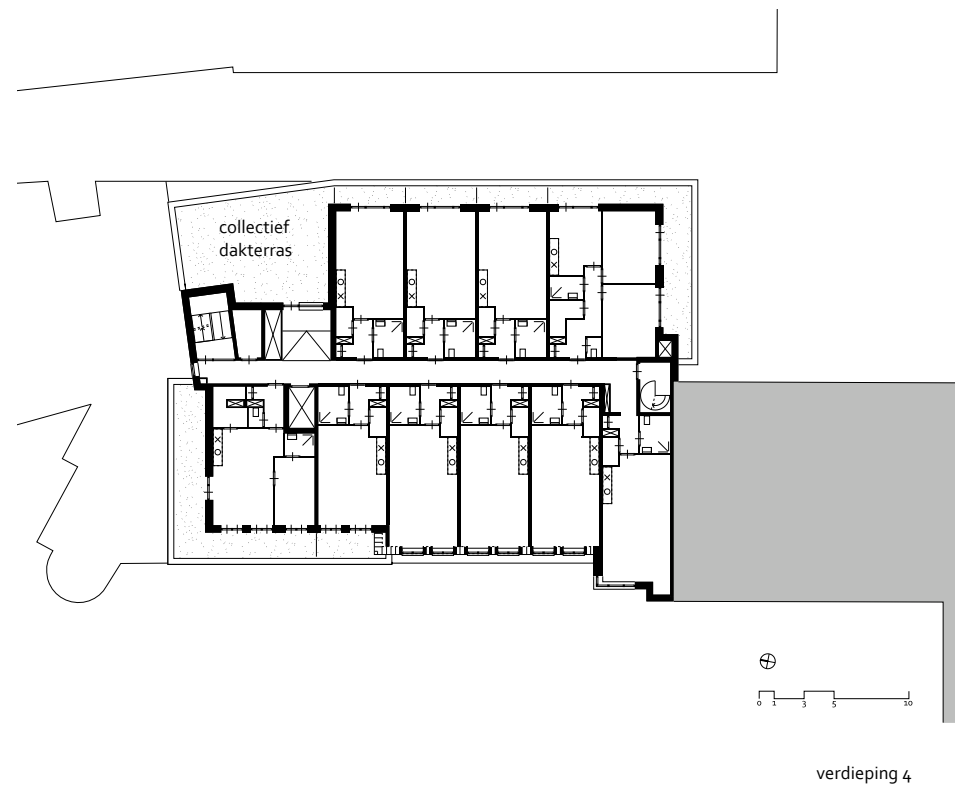
entree Amadeiro Noordblok Prins Bernhardstraat

HILBERINKBOSCH architecten

trapsgewijs wordt de voorgevel van het historische KPN-hoofdkantoor aan de Prins Bernhardstraat opgepakt

HILBERINKBOSCH architecten

de setback in De Mortel brengt de historische toren in beeld en verstrekt de totale compositie van het straatbeeld

HILBERINKBOSCH architecten

om het pand op schaal van de Prins Bernhardstraat in te voegen wordt aan deze zijde een façade ontworpen bestaande uit twee gevels in eigen kleur baksteen, lichtrood en bruin

HILBERINKBOSCH architecten

close-up gevel Prins Bernhardstraat, foto Reynaers

HILBERINKBOSCH architecten

zicht op Amadeiro Noorblok, hoek Weversplaats - De Mortel

HILBERINKBOSCH architecten

de historisch wit geschilderde kaders van de Mortelkazerne voor extra licht in de binnenruimtes, resoneren in de hardstenen omlijstingen van Amadeiro Noordblok, de setback geeft zicht op de toren van het voormalig Rijksarchief uit 1888

HILBERINKBOSCH architecten

het glazen hoekdetail en de gefrijnde hardstenen kaders met een bankje

HILBERINKBOSCH architecten

Amadeiro Noordblok tegenover het Design Museum sluit aan met een in maat passend volume

HILBERINKBOSCH architecten

grijze hardstenen raamomlijstingen, foto Reynaers

HILBERINKBOSCH architecten

gefrijnde hardstenen entree zijde De Mortel

HILBERINKBOSCH architecten

de setback zorgt voor licht en ruimte

HILBERINKBOSCH architecten

verfijnde en elegante details geven De Mortel een behaagelijks sfeer

HILBERINKBOSCH architecten

